

รายงานผลการศึกษากาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)
ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมอนามัย

โดย
นายภูเมศวร์ วงษ์คำ
นั้กจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

กลุ่มอำนวยการ
สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอนามัย

ปี 2566

เรื่อง รายงานผลการศึกษากิจการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาด
โรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)
ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอนามัย

ชื่อผู้เขียน นายภูเมศวร์ วงษ์คำ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเพื่อศึกษากิจการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 2) เพื่อพัฒนาและปรับใช้การจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้ปฏิบัติงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ในสังกัดกรมอนามัย มีการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยคำอธิบาย ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอนามัย พบว่าระดับความคิดเห็นด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินอยู่ในระดับมาก

โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นบทเรียนหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการทำงานในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน กรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) รวมถึงเตรียมการรองรับการเกิดความเสี่ยงในการบริหารงานจากภัยพิบัติหรือโรคติดต่อต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และยังสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้มาพัฒนาและปรับใช้การจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานนี้เป็นผลงานที่ผู้จัดทำทุ่มเทความตั้งใจ สติปัญญา กำลังกายและกำลังใจจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์ คำแนะนำและความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายวินัย รอดไทร เลขานุการกรม และนายวิทยา ประเทศ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่า ให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษา จนผลงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นายภูเมศวร์ วงษ์คำ

กรกฎาคม 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(5)
บทที่ 1	1
บทนำ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตงานวิจัย	3
กรอบแนวคิด	4
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2	8
แนวคิดทฤษฎี	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 4	24
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 5	30
สรุปผลการวิจัย	31
อภิปรายผล	33
ข้อเสนอแนะ	35
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	38
รูปภาพการดำเนินงาน	42

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	25
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงอายุ	25
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม	26
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	26
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มสายงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	26
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน	27
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน	27
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน	28
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน	28

บทที่ 1

บทนำ

จากการระบาดระลอกที่ 1 หรือระลอกแรก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่เกิดขึ้นที่เมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2562 ทำให้การระบาดแพร่กระจายอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก ส่งผลให้มีผู้ป่วยหนักและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อโควิด 19 ตั้งแต่เดือน มกราคม 2563 จนเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคที่มีการระบาดใหญ่ไปทั่วโลก (Pandemic) ในขณะที่ประเทศไทยพบการติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อนมีการแพร่ระบาดในสนามมวย และสถานบันเทิง จึงได้ประกาศปิดเมืองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม 2563 และประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตาม พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา ทุกคนที่เดินทางเข้าประเทศไทยต้องถูกกักกันในสถานกักกันของรัฐ คัดกรองและติดตามการสัมผัสและค้นหาผู้ป่วย เน้นการรักษาความสะอาดโดยเฉพาะการล้างมือ เว้นระยะห่าง การเลี้ยงดูฝูงชน ใส่หน้ากากอนามัย สถานการณ์ค่อยๆ ดีขึ้นตามลำดับ จนสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ พบผู้ติดเชื้อในประเทศไทยรายสุดท้ายเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 และไม่พบผู้ติดเชื้อในประเทศไทยยาวนานติดต่อกันกว่า 100 วัน ต่อมาการระบาดระลอกที่ 2 หรือระลอกใหม่เกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อกลางเดือนธันวาคม 2563 มีศูนย์กลางการระบาดอยู่ที่ตลาดกลางกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าอาหารทะเลขนาดใหญ่ของประเทศ ต่อมาการแพร่ระบาดเชื่อมโยงไปในสถานประกอบการ โรงงาน และชุมชนใกล้เคียง ระลอกใหม่ให้อยู่ในภาวะสงบ ไม่เกินศักยภาพระบบสาธารณสุขรองรับได้ ซึ่งการระบาดในระลอกใช้ช่วง ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 3 เดือน (15 ธันวาคม 2563 – 31 มีนาคม 2564) หลังจากนั้นการระบาดระลอกที่ 3 เมื่อต้นเดือนเมษายน 2560 พบคลัสเตอร์การระบาดใหม่จากสถานบันเทิงย่านทองหล่อ-เอกมัย กรุงเทพมหานคร คลัสเตอร์แคมป์คนงานในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะสายพันธุ์เดลต้าที่กลายมาเป็นสายพันธุ์หลักครอบคลุมกว่าร้อยละ 80 ของผู้ติดเชื้อ ซึ่งสายพันธุ์นี้มีความสามารถจับเซลล์ของมนุษย์ได้ง่ายขึ้นแพร่กระจายเชื้อได้รวดเร็ว และลงปอดได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ที่ยังไม่ได้รับวัคซีน มีผู้ป่วยอาการรุนแรงทำให้สถานพยาบาลต้องรับภาระที่หนักมากขึ้นไปอีกในขณะที่การระบาดระลอกที่ 4 หรือระลอกมกราคม 2565 1 มกราคม 2565 จะต่อเนื่องมาจากในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2564 องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศชื่อโควิดสายพันธุ์ใหม่ B.1.1.529 ว่า “โอไมครอน” พร้อมจัดให้อยู่ในกลุ่มเชื้อกลายพันธุ์ที่น่ากังวล (Variants of Concern : VOC) Windows ตรวจพบครั้งแรกในแอฟริกาใต้ ซึ่งเป็นสายพันธุ์ของเชื้อที่มีการกลายพันธุ์หลายประเทศ Go to Settings to activate Windows.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้มีการดำเนินการออกมาตรการดำเนินงานการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยมีหนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว 1521 ลว. 2 มีนาคม 2563 เรื่อง มาตรการสำหรับบุคลากรในสังกัดกรมอนามัย ในการเดินทางไปหรือกลับจากพื้นที่ ประเทศหรือเมือง ที่มีรายงานการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว1739 ลว. 11 มีนาคม 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลาของลูกจ้างประจำและ ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ กรณีปฏิบัติตามการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว2096 ลว. 26 มีนาคม 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลาของเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรณีปฏิบัติตามการเฝ้าระวัง และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว2206 ลว. 31 มีนาคม 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการให้บุคลากรปฏิบัติงานนอกสำนักงาน และปฏิบัติงานเหลื่อมเวลาภายใต้มาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ส่วนกลาง) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว2295 ลว. 3 เมษายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ในการให้บุคลากรปฏิบัติงานนอกสำนักงานและปฏิบัติงานเหลื่อมเวลาภายใต้มาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) (ส่วนภูมิภาค) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว2619 ลงวันที่ 16 เมษายน 2564 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง (Work From Home) และหรือการปฏิบัติงาน เหลื่อมเวลาอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาด (ระลอกใหม่) ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หนังสือกรมอนามัย ด่วนที่สุด ที่ สธ 0902.05/ว4445 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2564 เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่าย ค่าตอบแทนเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน ควบคุมและรักษาผู้ป่วย โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยระบบการดูแลตนเองที่บ้าน (Home Isolation) และระบบ การดูแลในชุมชน (Community Isolation) และ หนังสือกรมอนามัย ที่ สธ 0902.05 ว 8582 ลว 22พ.ย.65 เรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19)(ฉบับที่ 6) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน ที่ทันต่อเหตุการณ์ช่วยให้การดำเนินการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ของกรมอนามัยมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

2. เพื่อพัฒนาและปรับใช้การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน

ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นบทเรียนหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการทำงานในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน กรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

1.2 การศึกษาการเตรียมการรองรับการเกิดความเสี่ยงในการบริหารงานจากภัยพิบัติหรือโรคติดต่อต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1. กลุ่มประชากร คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ในสังกัดกรมอนามัย

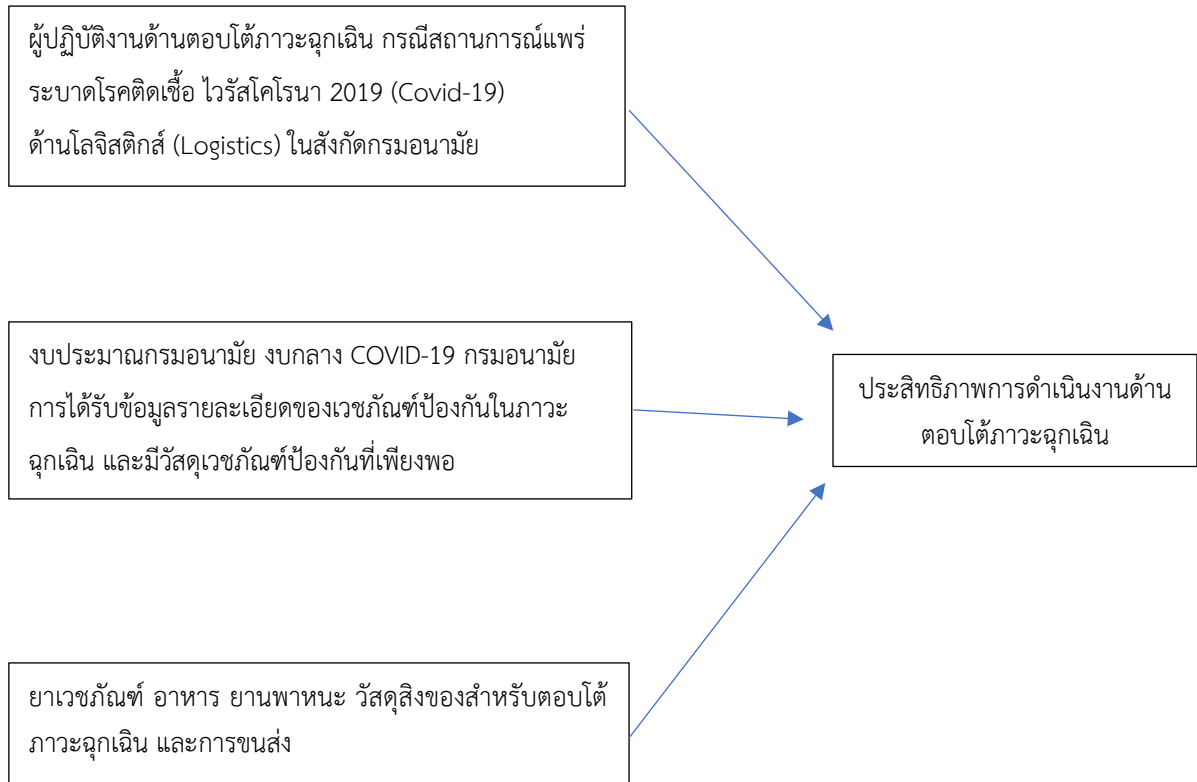
2.2 งบประมาณ คือ งบประมาณกรมอนามัย งบกลาง COVID-19 กรมอนามัย

2.3 กำลังบำรุง คือ ยาเวชภัณฑ์ อาหาร ยานพาหนะ วัสดุสิ่งของสำหรับตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และการขนส่ง

3. ขอบเขตพื้นที่

หน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย ที่ดำเนินงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

สาธารณสุข หมายถึง ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Public Health Emergency) หมายถึง สาธารณภัย ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน และเกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมจึงหมายถึง เหตุการณ์การเกิดโรคและภัยคุกคามสุขภาพ ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

- ทำให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพอย่างรุนแรง
- เป็นเหตุการณ์ที่ผิดปกติหรือไม่เคยพบมาก่อน
- มีโอกาสที่จะแพร่ไปสู่พื้นที่อื่น

- ต้องจำกัดการเคลื่อนที่ของผู้คนหรือสินค้า
- เป็นโรคและภัยสุขภาพ 5 ประการ

1. โรคติดต่อ
2. ภัยสุขภาพที่เกิดจากสารเคมี
3. โรคและภัยสุขภาพที่มากับภัยธรรมชาติ
4. ภัยสุขภาพที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสีและนิวเคลียร์
5. เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บและอุบัติเหตุ

ภัยพิบัติ หมายถึง เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการหยุดชะงักของการทำงานหรือการดำเนินงานปกติของชุมชนหรือสังคม มีผลกระทบเป็นวงกว้าง และเกิดความสูญเสียต่อมนุษย์ ทรัพย์สิน เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเกินกว่าที่ชุมชนหรือสังคมนั้นๆจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่แก้ปัญหาได้

การจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข(Public Health Emergency Management) หมายถึง รูปแบบการจัดการเหตุการณ์การเกิดโรคและภัยคุกคามสุขภาพอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ ครอบคลุมทุกระยะ ตั้งแต่การดำเนินการเพื่อป้องกันลดความเสี่ยงและผลกระทบก่อนเกิดภาวะฉุกเฉิน (Prevention) การเตรียมความพร้อมรองรับภาวะฉุกเฉิน (Preparedness) การตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน (Respond) และการฟื้นฟูหลังเกิดภาวะฉุกเฉิน (Recovery)

การเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข(Public Health Emergency Preparedness) หมายถึง การดำเนินการต่างๆ เพื่อหยุดยั้งภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์รุนแรงจากโรคและภัยสุขภาพให้กลับสู่สภาวะปกติในระยะที่สั้นที่สุดโดยใช้มาตรการที่เตรียมพร้อมไว้รับมือกับโรคและภัยสุขภาพ ทั้งการป้องกันควบคุม ยับยั้งไม่ให้โรคและภัยสุขภาพแพร่กระจายออกไปในวงกว้างได้

การตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Public Health Emergency Response) หมายถึง การดำเนินการต่างๆ หลังจากที่ได้เกิดเหตุการณ์หรือเกิดภาวะฉุกเฉินขึ้นแล้ว เพื่อหยุดยั้งและ/หรือลดผลกระทบจากภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์รุนแรงจากโรคและภัยสุขภาพ และเพื่อให้เหตุการณ์กลับสู่สภาวะปกติในระยะเวลาที่สั้นที่สุด

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operations Center, EOC) หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มภารกิจต่างๆ ภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ เพื่อสนับสนุนการบริหารสั่งการประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูล และทรัพยากรให้เกิดขึ้นอย่างสะดวกรวดเร็วในภาวะฉุกเฉิน ในที่นี้นอกจากจะหมายถึงห้องทำงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานแล้ว ยังหมายรวมถึงระบบงาน และบุคลากรที่ร่วมปฏิบัติงานในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขด้วย

Director Critical Information Requirement หมายถึง ข้อมูลสำคัญของเหตุการณ์ที่มีผลกระทบ หรืออาจมีผลกระทบต่อสาธารณสุขในวงกว้างหรือมีความรุนแรงสูงต้องการการตอบสนองเร่งด่วนภายใน 24 ชั่วโมง จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูงของกรม ผู้อำนวยการที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ และผู้อำนวยการในพื้นที่เกิดเหตุ ทราบทันทีที่ตรวจพบเหตุการณ์

Incident Action Plan หมายถึง แผนการปฏิบัติการเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์เฉพาะที่เป็นภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข ประกอบด้วยชื่อเหตุการณ์ ฉบับที่ วันที่เริ่มใช้ เป้าหมาย กลยุทธ์วิธีการทำงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์

จุดบัญชาการเหตุการณ์ในภาคสนาม (Incident Command Post) หมายถึง สถานที่ / พื้นที่ / ยานพาหนะในภาคสนาม ที่หัวหน้าทีมปฏิบัติการภาคสนามใช้กำกับดูแลการปฏิบัติการ โดยเป็นจุดรายงานตัวรับคำสั่ง จัดเตรียมอุปกรณ์ ชักซ้อมความเข้าใจ และรายงานผลการปฏิบัติงานของทีมปฏิบัติการภาคสนาม

ระบบบัญชาการ เหตุการณ์ (Incident Command System) หมายถึง ระบบการบริหาร สั่งการประสานงาน และดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ลดช่องว่างและจุดอ่อนของการทำงานตามโครงสร้างองค์กรในภาวะปกติ เพื่อสนับสนุนการจัดการภาวะฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพ

ไวรัสโคโรนา หมายถึง ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

โรคโควิด 19 หมายถึง โรคโควิด 19 คือโรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System:ICS) หมายถึง คือ ระบบที่ใช้เพื่อการสั่งการ ควบคุม และประสานงานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน ระบบดังกล่าวเป็นระบบปฏิบัติการเพื่อการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุเพื่อบริหารจัดการเหตุฉุกเฉินให้สามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมได้อย่างบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

งบกลาง COVID-19 กรมอนามัย หมายถึง งบประมาณที่ใช้ดำเนินการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

โลจิสติกส์ (Logistics) หมายถึง ระบบการจัดส่งสินค้า สิ่งของ หรือทรัพยากรใดก็ตามจากแต่ละสถานที่ไปยังจุดหมาย รวมไปถึงการบริหารสินค้าคงคลัง การจัดการบรรจุหีบห่อ โดยมีจุดประสงค์หลักคือการนำส่งของไปถึงมือผู้รับอย่างปลอดภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นบทเรียนหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการทำงานในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน กรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) รวมถึงเตรียมการรองรับการเกิดความเสี่ยงในการบริหารงานจากภัยพิบัติหรือโรคติดต่อต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้มาพัฒนาและปรับใช้การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี

รายงานผลการศึกษากิจการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรมกรมนามัย ทำการรวบรวมแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

2.1 แนวคิดการจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) / การจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management)

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุปสาระสำคัญเป็นลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดการจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)/การจัดการภัยพิบัติ(Disaster Management)

ในการให้คำจำกัดความของการจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) / ภัยพิบัติ (Disaster Management) นั้นพบว่ามีความว่า “ภาวะฉุกเฉิน (Emergency) และ ภัยพิบัติ (Disaster)” ที่บ่อยครั้งมีการใช้แทนกัน อย่างไรก็ตาม คำว่า “ภัยพิบัติ” ถูกพิจารณาว่ามีความหมายแตกต่างจาก “ภาวะฉุกเฉิน” โดยสำนักงานว่าด้วยกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Strategy for Disaster Reduction: UNISDR, 2004: 9) ให้ความหมายของ Disaster ว่าเป็น การขัดขวางการดำเนินการของชุมชนและสังคมอันเป็นสาเหตุให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกินกว่าขีดความสามารถที่ชุมชนและสังคมจะรับมือโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้ หรือเหตุการณ์ใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้น และก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ขณะที่ Emergency หมายถึง เหตุการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดซึ่งส่งผลให้ชีวิตและทรัพย์สินตกอยู่ในภยันตรายและต้องอาศัยการตอบโต้ในทันทีของชุมชนภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ (Drabek, 1996: 3) ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา (Department of Homeland Security: DHS) ที่ว่าเป็นเหตุการณ์ซึ่งคุกคามสุขภาพ และความปลอดภัยต่อสาธารณะ หรือเหตุการณ์อื่นใดที่ต้องการการปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จะเห็นได้ว่า “ภัยพิบัติ” มีความหมายถึงเหตุการณ์ที่ต่างจาก “ภาวะฉุกเฉิน” ในแง่ของความร้ายแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งชีวิต ความปลอดภัย และความเสียหายต่อทรัพย์สิน ขณะที่ภาวะฉุกเฉินนั้นเป็นเหตุการณ์ที่ต้องอาศัยการประสานการปฏิบัติการเพื่อปกป้องชีวิต และทรัพย์สินโดยเร่งด่วน (Porfiriev, 1995: 291)

สำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ให้คำจำกัดความการจัดการภาวะฉุกเฉิน อาทิ กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา (Department of Homeland Security: DHS ม 2007: 9) ได้นิยามการจัดการภาวะฉุกเฉินว่าเป็นการประสานและบูรณาการกิจกรรมที่จำเป็นในการสร้างรักษา และปรับปรุงขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อม การตอบโต้ การฟื้นฟู หรือการบรรเทาทุกข์จากภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเหตุนี้จะเกิดมาจากสาเหตุใดๆก็ตาม ขณะที่องค์การเพื่อการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งรัฐบาลกลางประเทศสหรัฐอเมริกา (Federal Emergency Management Agency: FEMA) (FEMA, 1995: 1-6) ได้นิยามการจัดการภาวะฉุกเฉินไว้เช่นกันว่า การจัดการภาวะฉุกเฉิน คือ การวางแผน วิเคราะห์ และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการมอบหมายหน้าที่เพื่อเข้าบรรเทาทุกข์ป้องกันตอบโต้และฟื้นฟูผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาชีวิต และทรัพย์สินรวมทั้งสิ่งแวดล้อม และในปี ค.ศ. 2002 FEMA ยังได้ให้ความหมายการจัดการภาวะฉุกเฉินอย่างกว้างๆ ไว้ว่าเป็นกระบวนการของประเทศในการเตรียมการเพื่อรับมือกับเหตุฉุกเฉินและภัยพิบัติ บรรเทาผลกระทบ ตอบโต้ ตลอดจนฟื้นฟู (FEMA, 2002: 1-6) ส่วน กองจัดการเหตุฉุกเฉินมลรัฐมิชิแกน (Michigan Emergency Management Division, Department of State Police, 1998: 6) นิยามว่าการจัดการภาวะฉุกเฉิน หมายถึงระบบที่ครอบคลุมนโยบายการปฏิบัติ และกระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อป้องกัน ชีวิตและทรัพย์สินจากผลกระทบที่เกิดจากเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงโครงการ ทรัพยากร และขีดความสามารถในการบรรเทาเตรียมความพร้อม ตอบโต้ และฟื้นฟูผลกระทบ อันเกิดจากภัย จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่านิยามของหน่วยงานสอดคล้องกับนิยามของนักวิชาการในฐานะที่เป็นกระบวนการหรือกิจกรรม หากแต่ระบุรายละเอียดซึ่งเป็นสาระสำคัญของวงจรการจัดการภาวะฉุกเฉินโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อม การรับมือ การบรรเทา และการฟื้นฟู

นอกจากนิยามตามนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ข้างต้นแล้ว การจัดการภาวะฉุกเฉินยังได้ถูกให้คำจำกัดความไว้ในระเบียบกฎหมายเช่นกัน อาทิ พระราชบัญญัติปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินภายหลังเหตุการณ์พายุแคทลีน่า พ.ศ. 2549 ได้ให้นิยามการจัดการภาวะฉุกเฉินว่าหมายถึง ภาระหน้าที่ของภาครัฐในการประสานและบูรณาการกิจกรรมทั้งหมด เพื่อสร้าง รักษาปรับปรุงศักยภาพในการเตรียมความพร้อมปกป้อง ตอบโต้ฟื้นฟู และบรรเทาทุกข์ที่เกิดจากการคุกคามของภัยพิบัติทางธรรมชาติ การก่อการร้าย หรือภัยอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์อื่น ๆ ขณะที่ประมวลกฎหมายมลรัฐอินเดียน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา (2005) ได้นิยามการจัดการภาวะฉุกเฉินไว้โดยละเอียดว่าเป็นการเตรียมการและประสานการปฏิบัติหน้าที่ฉุกเฉินทั้งหมดนอกเหนือจากหน้าที่เบื้องต้นของฝ่ายทหารหรือรัฐบาลกลางในการป้องกันช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ และลดความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติให้น้อยลงที่สุด ทั้งนี้ หน้าที่ (Functions) ดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) การดับเพลิง
- 2) การกิจของตำรวจ
- 3) การแพทย์และสุขอนามัย
- 4) การกู้ภัย
- 5) งานวิศวกรและโยธา
- 6) การแจ้งเตือนภัย
- 7) การสื่อสาร
- 8) งานเกี่ยวกับรังสี และ 15 เคมี รวมทั้งการต่อสู้ด้วยอาวุธชนิดพิเศษ
- 9) การอพยพผู้ได้รับความเดือดร้อน
- 10) สวัสดิการด้านเหตุฉุกเฉิน
- 11) การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายฉุกเฉิน

12) การปกป้องโรงงานอุตสาหกรรม 13) การฟื้นฟูสิ่งสาธารณะประโยชน์เป็นการชั่วคราว 14) หน้าที่อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และ 15) กิจกรรมอื่นที่จำเป็นในการเตรียมการ หรือประสานงาน ในกิจกรรมตามข้อ 1-14)

อย่างไรก็ตาม “ภาวะฉุกเฉิน” และ “ภัยพิบัติ” จะมีการให้ความหมายแตกต่างกัน และมีการนิยาม การจัดการภาวะฉุกเฉินและการจัดการภัยพิบัติในมุมมองของกรอบการปฏิบัติและกระบวนการหรือกิจกรรม ดังกล่าว แต่จะพบว่ามียุทธศาสตร์หลายหน่วยงานที่ให้คำจำกัดความการจัดการภาวะฉุกเฉินและการจัดการภัยพิบัติ เหมือนกัน อาทิ UNISDR (2004) ได้นิยามความหมายของการจัดการภาวะฉุกเฉินว่าหมายถึง องค์การและ การจัดการทรัพยากรและหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการกับเหตุฉุกเฉินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเตรียม ความพร้อม การตอบโต้ และการฟื้นฟู ซึ่งเกี่ยวข้องกับแผน โครงสร้าง และการจัดการความพยายามในการ ร่วมมือของภาครัฐ เอกชน อาสาสมัครในการประสานงานเพื่อรับมือกับเหตุฉุกเฉิน โดยเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “การจัดการภัยพิบัติ” (Disaster Management) ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ (National Fire Protection Association: NFPA) ที่นิยามการจัดการภาวะฉุกเฉินกับการจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management) ว่าเป็นสิ่งเดียวกัน โดยนิยามว่าการจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)/การจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management) ว่าจะหมายถึงกระบวนการต่อเนื่องในการป้องกัน บรรเทา การเตรียมความพร้อมในการตอบโต้การฟื้นฟูจากเหตุการณ์ซึ่งคุกคามต่อชีวิต ทรัพย์สิน การปฏิบัติงาน หรือแม้แต่สภาพแวดล้อม (NFPA, 2007: 7)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการภัยพิบัติและการจัดการภาวะฉุกเฉินนั้นมีความหมายที่มีสำคัญหลัก เช่นเดียวกันเพียงแต่การจัดการภาวะฉุกเฉินมีการให้นิยามกว้างขวางครอบคลุมในแง่มุมของกรอบความคิด ในการดำเนินการ/การปฏิบัติ (Discipline) และห้วงเวลาการตอบสนองต่อเหตุการณ์ด้วย กล่าวโดยสรุป การจัดการภาวะฉุกเฉินหรือการจัดการภัยพิบัติ (Emergency/Disaster Management) จึงหมายถึง กรอบ ความคิดในการดำเนินการรวมถึงกระบวนการกิจกรรมหรือหน้าที่ในการสร้างความปลอดภัยซึ่งเป็น กระบวนการอย่างมีระบบในทุกๆระยะของการเกิดภัยทั้งก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิด ด้วยการใช้มาตรการ การป้องกัน การเตรียมความพร้อมบรรเทา ตอบโต้และฟื้นฟูโดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะรักษาชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ทั้งทางด้านนิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองซึ่งได้รับ ผลกระทบจากภัยให้น้อยที่สุดไม่ว่าภัยนั้นจะเกิดขึ้นจากสาเหตุใดก็ตาม

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายได้รับการพิจารณาว่าเป็นวิธีการ (Method) หนึ่งในการบริหารจัดการ (Berry et al., 2004: 542) ขณะเดียวกันเครือข่ายถูกมองว่าไม่ได้มีความแตกต่างจากองค์การในแง่ที่ว่าเครือข่ายจำเป็นต้องมีรูปแบบ โครงสร้าง กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ในการทำงาน (พิชาย รัตนติลก ฌ ฎเกีต , 2552: 321-322) เพื่อให้สามารถดำเนินการตามบรรล่วัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีองค์การ และการจัดการภายใต้กระบวนทัศน์ทฤษฎีองค์การนวมัย (Modern Organization Theory) หรือทัศนะเหตุผล ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงผสมผสานระหว่างการจัดการภายในองค์การและการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จ หรือผลลัพธ์ขององค์กร ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำ ตลอดจนระบบในการกำกับควบคุมมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารอบแนวทางในการศึกษาวิจัยการบริหารแบบเครือข่ายในการจัดการภาวะฉุกเฉินอุทกพิบัติภัยในครั้งนี้ โดยตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่าองค์การเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา การบริหารจัดการเครือข่ายภายใต้บริบทการจัดการภาวะฉุกเฉินภัยพิบัติมีนัยของความซับซ้อน ไม่แน่นอนและความหลากหลายของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจัดการองค์การในลักษณะของเครือข่ายจึงเป็นการจัดการเงื่อนไขของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมภายนอกและปัจจัยภายในองค์การเครือข่ายในสิ่งแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและไม่แน่นอนเช่นกัน

จากพื้นฐานความคิดตามกระบวนทัศน์ดังกล่าว การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การ และการจัดการซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาเครือข่ายทางด้านการบริหารภาครัฐ (Public Management Networks) (Berry et al., 2004: 542-543) มาบูรณาการในการศึกษา ประกอบด้วย ทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Theory) ทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์ (Structural Contingency Theory) และแนวคิดเกี่ยวกับแบบจำลอง 7-S Framework ของ McKinsey ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Theory)

เป็นทฤษฎีการบริหารจัดการที่สะท้อนข้อเท็จจริงของสิ่งแวดล้อมในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ได้พัฒนาขึ้น โดย Fiedler (1967) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีทัศนะการมององค์การแบบระบบเปิด สภาพแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์ส่งผลกระทบต่อองค์การ โดยองค์การที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นองค์การที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ การบริหารตามสถานการณ์เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าไม่มีทฤษฎีหรือวิธีการการบริหารวิธีใดที่จะสามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานการณ์หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่มีรูปแบบการบริหารแบบใดจะดีที่สุด เนื่องจากการบริหารในแต่ละแบบแต่ละวิธีจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แตกต่างกันตามแต่ละสภาพแวดล้อม ดังนั้น การเลือกการบริหารแบบใดให้มีความเหมาะสมจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์เป็นสำคัญ เพราะแต่ละแนวทางจะมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้รูปแบบวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับ

แต่ละสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นกับแต่ละปัญหาหาบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมด้วย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเครือข่ายในฐานะที่เป็นวิธีการบริหารจัดการแบบหนึ่งดังกล่าวแล้ว จะสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารแบบเครือข่ายเป็นทางเลือกในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมด้วยไม่ว่าจะเป็นการประสานเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมซึ่งอาจดำเนินการโดยวิธีการสร้างบรรทัดฐานร่วมกัน (Normative Coordination) การร่วมมือกันระหว่างองค์กร (Interorganization Cooperation) การเข้าร่วมเป็นสมาชิก (Cooptation) การบัญชาการร่วมประสาน (Interlocking Directorate) (Pfeffer and Salancik, 1978 อ้างถึงใน พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552: 94) หรือการควบคุมสิ่งแวดล้อม อาทิ การควบคุมทางความคิด (Opinion Manipulate) และการดำเนินงานทางการเมือง (Political Operation) (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552: 96-97)

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับ แบบจำลอง 7-S Framework ของ McKinsey

Waterman, Peter and Phillip (1980: 18) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพองค์กรที่เรียกว่า McKinsey 7-S Framework ขณะทำงานเป็นที่ปรึกษาอยู่ในบริษัท แมกแคนซีย์ แอนด์ โค โดยได้รับการเผยแพร่เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1980 แนวคิดนี้ต้องการนำเสนอว่าประสิทธิภาพขององค์กรเกิดจากปัจจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการที่มีความสัมพันธ์ (Interdependent Factors) สอดประสานกัน (Working in Harmony) ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เรียกว่าเป็น “Hard Elements” และ Soft Elements” โดยส่วนที่เป็น Hard Elements นั้น ได้แก่ กลยุทธ์โครงสร้าง และระบบการทำงาน ขณะที่ Soft Elements ประกอบด้วยการจัดสรรหรือจัดหากำลังคน/บุคคลเข้าทำงาน ทักษะ รูปแบบ และค่านิยมร่วม ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบดังกล่าว ได้ดังนี้

1) กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง การวางแผนยุทธศาสตร์บนพื้นฐานการคำนึงถึงการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยการพิจารณาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กรเพื่อนำมากำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้ประสบผลสำเร็จ

2) โครงสร้าง (Structure) เป็นการแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงขนาดการควบคุม การรวมอำนาจ และการกระจายอำนาจของผู้บริหาร ตลอดจนการแบ่งโครงสร้างได้อย่างเหมาะสม

3) ระบบการทำงาน (System) หมายถึง กระบวนการและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานทุกอย่างที่เป็นระบบที่ต่อเนื่องสอดคล้องประสานกันทุกระดับซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ อาทิ ระบบบัญชี/การเงิน (Accounting/Financial System) ระบบพัสดุ (Supply System) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) ระบบการติดตาม/ประเมินผล (Monitoring/Evaluation System)

4) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Staffing) หมายถึง การกำหนดคุณลักษณะการคัดเลือกและการจัดวางบุคลากรที่เหมาะสมที่มีความสามารถผลักดันให้องค์กรสามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายทิศทางและกลยุทธ์ที่กำหนดเอาไว้ได้

5) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skills) หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติงานของทรัพยากรบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะที่จะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ได้ ตามหน้าที่ และลักษณะงานที่รับผิดชอบบนพื้นฐานการศึกษาหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติม และทักษะ ความถนัด หรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and Special Talents) ซึ่งเป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้นๆ โดดเด่นกว่าคนอื่นส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้รวดเร็วซึ่งองค์กรคงต้องมุ่งเน้นในทั้ง 2 ความสามารถไปควบคู่กัน

6) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเช่น การสั่งการ การควบคุม การจูงใจ ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้ความเป็นผู้นำขององค์กรจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร

7) ค่านิยมร่วม (Shared Value) หมายถึง ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันระหว่างคนในองค์กร และเป็นรากฐานของระบบการบริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหารภายในองค์กร หรือเรียกว่า “วัฒนธรรมองค์กร” และหากค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์กรและบุคลากร กระทำตามค่านิยมเหล่านั้นแล้วองค์กรก็จะมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดการจัดการภาวะฉุกเฉิน/ภัยพิบัติ การบริหารแบบเครือข่าย รวมทั้งกรอบแนวคิด และทฤษฎีองค์กร และการจัดการดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

Moa and Pathranarakul (2006: 396-411) ได้ศึกษาแนวทางการบูรณาการในการจัดการภาวะฉุกเฉินภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพในมุมมองของการบริหารงานภาครัฐ รวมถึงระบุปัจจุบัน แห่งความสำเร็จในการจัดการโครงการของภาครัฐในการจัดการภัยพิบัติของประเทศไทยโดยใช้เหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยเมื่อปี พ.ศ. 2547 เป็นกรณีศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารโครงการ (Project Management) ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการจัดการภัยพิบัติของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ขาดแผนหลักในการบริหารจัดการภัยพิบัติซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการพยากรณ์/การคาดการณ์ล่วงหน้า การเตือนภัย การบรรเทาทุกข์ การเตรียมความพร้อมการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่หน่วยงานภาครัฐที่ขาดความชัดเจน การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในหลายระดับที่ขาดประสิทธิภาพ ตลอดจน การขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และองค์กรไม่แสวงหากำไรระหว่างประเทศ การขาดการส่งเสริมและให้ความรู้

เกี่ยวกับสึนามิในชุมชน รวมทั้งระบบการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการภัยพิบัติมีประสิทธิภาพจึงได้เสนอแนวทางการบูรณาการ ในการจัดการภัยพิบัติที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์เชิงรุกและเชิงรับ (Proactive and Reactive Strategies) มาปรับใช้ในการจัดการ สาธารณภัยซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการภัยพิบัติตามแนวทางการบูรณาการเชิงรุกดังกล่าว 10 ประการ ประกอบด้วย

- 1) การจัดโครงสร้างองค์การในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) การประสานงานและความร่วมมือ โดยการศึกษาพบการประสานความร่วมมือในผู้มีส่วนได้เสียหลัก 5 ระดับ กล่าวคือระหว่างประเทศ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับองค์กรและระดับโครงการ
- 3) ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4) ระบบการจัดการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5) สมรรถนะของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่
- 6) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลประโยชน์
- 7) กลไกในการสื่อสารและความร่วมมือ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในการร่วมมือกันทำงานบนพื้นฐานของความไว้วางใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 8) เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และข้อผูกมัดซึ่งเป็นที่ยอมรับกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจากการศึกษาพบว่าเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญมากที่สุด
- 9) การจัดการด้านโลจิสติก/ส่วนสนับสนุน ที่มีประสิทธิภาพ และ
- 10) การวางแผนจัดสรรและการเคลื่อนย้ายทรัพยากร

Manuta, Khrutmung, Huaisai and Lebel (2006: 10-21) ได้ศึกษาขีดความสามารถของหน่วยงานของประเทศไทยในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากอุทกภัย ซึ่งการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งทำความเข้าใจและการดำเนินการตามกลไกนโยบาย กฎหมายโครงการ รวมถึงขั้นตอนการทำงานในการจัดการอุทกภัย และความเสี่ยงภัยพิบัติที่เกิดจากอุทกภัยตลอดจนตรวจสอบขีดความสามารถในการประสานและเคลื่อนย้ายทรัพยากร ติดตามกำกับดูแลหน่วยงานทั้งระดับชาติจนกระทั่งระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยใช้วิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ เพื่อทราบพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบันที่เกี่ยวข้อง และประเมินขีดความสามารถของหน่วยงาน และใช้วิธีการสังเกต อภิปรายกลุ่มสัมภาษณ์ รวมทั้งทบทวนเอกสาร ในกรณีศึกษา 3 พื้นที่ภายหลังเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อทำความเข้าใจการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ อ.สารภี และอ.เมือง จ.เชียงใหม่ และ อ.เสนา และ อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งการศึกษาพบการเปลี่ยนแปลงในเชิงสถาบันของรัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาทุกข์ และการจัดการภาวะฉุกเฉิน ด้วยการ ตั้งคณะกรรมการภาวะฉุกเฉินภัยพิบัติอุทกภัยขึ้นในช่วงมรสุมในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย รวมถึงเริ่มมีความพยายามให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและลดผลกระทบที่เกิดจากอุทกภัยนอกจากนี้การศึกษายังพบว่าปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ส่งผลต่อมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบนั้นให้เป็นไปโดยแยกส่วน อันผลเนื่องมาจากโครงสร้างการจัดองค์การตามสายบังคับบัญชาภายใต้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่ง Manuta et al.(2006: 17) เสนอว่าการประสานงาน (Cross Scale Coordination) ระหว่างหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญอย่าง

ยิ่งในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยทั้งนี้ปัญหาในการประสานงานเริ่มต้นขึ้นจากการแข่งขันกันในระดับสูงของกระทรวง นอกจากนี้การไร้ประสิทธิภาพเนื่องจากขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ และความโปร่งใส โดยเฉพาะในการบรรเทาทุกข์ ขณะเดียวกันยังขาดการทบทวนและประเมินผลในกระบวนการวางแผนจัดการปัญหาขณะที่การเคลื่อนไหวทางสังคมอาจมีความจำเป็นในการแสดงบทบาทในสังคมเพื่อลดความเสี่ยงภัยพิบัติอุทกภัย

Kapucu (2006a: 205-220) ได้ศึกษาปัญหาในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร (Non Profit Organizations) ตลอดจนปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของภาคีความร่วมมือระหว่างรัฐ และองค์กรไม่แสวงหากำไร (Public-nonprofit Partnerships) ในภารกิจจัดการภาวะฉุกเฉินของภาครัฐบนพื้นฐานของแนวคิดทุนทางสังคม ทฤษฎีเครือข่าย และแนวคิดความร่วมมือขององค์กร โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์เครือข่ายเพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในมิติของความเข้มแข็ง ทิศทางความสัมพันธ์ และความเข้มข้นของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินการก่อการร้ายโจมตี World Trade Center เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 2001 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานข่าว รายงานสถานการณ์การสัมภาษณ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินเกิดขึ้นภายใต้ความเชื่อมโยงของเครือข่ายระหว่างหน่วยงานต่างๆ ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน การตอบโต้ที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความเร็ว (Speed) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และความสร้างสรรค์ (Creativity) ดังนั้นปัจจัยสำคัญสำหรับองค์กรต่างๆ ในภาวะฉุกเฉินจึงอยู่ที่การสื่อสาร (Communication) ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกับส่วนต่างๆ ในองค์กรเดียวกัน (Intra Organizational) หรือการสื่อสารระหว่างองค์กร (Inter Organizational) ซึ่งความเข้มข้นของการสื่อสารสะท้อนให้เห็นการประสานงานภายในและระหว่างองค์กร นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของการไหลเวียนข้อมูลระหว่างองค์กรก็มีความสำคัญอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมภัยพิบัติ โดยการสื่อสารข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจดำเนินการตอบโต้ต่อสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยเหตุนี้ การปรับปรุงการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานซึ่งมีขอบเขตอำนาจหน้าที่แตกต่างกันจึงมีความสำคัญต่อหน่วยงานภาครัฐเป็นลำดับแรก เนื่องจากการจัดการภาวะฉุกเฉินจำเป็นต้องอาศัยการประสานงานและสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่หลากหลาย การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการประสานกิจกรรมภายในและข้ามหน่วยงาน กล่าวโดยสรุป การสื่อสารเกี่ยวกับแผน และการปฏิบัติที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ตรงเวลา บนพื้นฐานของความไว้วางใจส่งผลต่อการประสานความร่วมมือของภาคีความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไรในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน

Vasavada (2013: 363-382) ได้ศึกษาเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติในรัฐ Gujarat ประเทศอินเดียโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติ และแสวงหาปัจจัยสำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติในระยะฟื้นฟู (Recovery Phase) โดยใช้แนวคิดการบริหารงานแบบเครือข่ายและทฤษฎีพึ่งพาทรัพยากร (Resource Dependency Theory) เป็นกรอบในการศึกษา สำหรับวิธีการศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพโดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการเทคนิคการวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคม (Social Network Analysis) ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่าเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติประกอบด้วยหน่วยงานสนับสนุนการเงินระหว่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรไม่แสวงหากำไร และสถาบันการศึกษาสำหรับปัจจัยซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติในระยะฟื้นฟู ประกอบด้วย ความไว้วางใจ (Trust) ภายในองค์กรในเครือข่าย จำนวนผู้มีส่วนร่วมในเครือข่ายไม่มากหรือน้อยเกินไประดับความเห็น พ้องในเป้าหมายของเครือข่ายอยู่ระดับกลางถึงสูง (Moderate to High) และระดับสมรรถนะของเครือข่ายปานกลาง

โรเจอร์ (Rogers, 1976 อ้างถึงใน เบญจวรรณ แจ่มจา รุญ 2557) ให้ความหมายไว้ว่าการติดต่อสื่อสารเป็นการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงความรู้สึกความคิด หรือการกระทำ ต่างๆ โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงออกโดยเปิดเผย

นิภารัตน์ รื่นสุข (2546, หน้า 24 - 25) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึงความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติความต้องการที่เป็นไปตามความคาดหวัง ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

วิรุญา แก้วสมบูรณ์ (2556: 1-167) ได้ศึกษาบทบาทของภาคประชาสังคมในการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำท่วม พ.ศ. 2554 ในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการการก่อเกิด ลักษณะของบทบาท และรูปแบบปฏิสัมพันธ์กับรัฐของภาคประชาสังคมรวมทั้งศึกษาปฏิสัมพันธ์ภาคประชาสังคมกับเทศบาลนครปากเกร็ดและตัวแสดงทางสังคมการเมืองอื่นๆ ในการแก้ไขและจัดการปัญหาน้ำท่วมปี 2554 ซึ่งผลการศึกษาพบความสำเร็จของการจัดการน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ดเกิดมาจากการพัฒนาของภาคประชาสังคมที่มีความเข้มแข็ง ภายใต้เงื่อนไขของการปฏิรูปทางเมือง และการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผลสำเร็จเกิดจากการเปิดโอกาส และเห็นความสำคัญในบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทุกชั้นตอนของเทศบาลนครปากเกร็ดในการกำหนด “แผนฉุกเฉินเพื่อป้องกันน้ำท่วมในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดปี 54” หรือที่เรียกกันว่า “นครปากเกร็ดโมเดล” โดยพบภาคประชาสังคมที่เข้าไปมีส่วนร่วมทั้งภาคประชาสังคมที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐหรือรัฐให้การรับรองการจัดตั้ง และภาคประชาสังคมที่มีการจัดตั้งขึ้นโดยตนเอง ทั้งนี้ แผนฉุกเฉินดังกล่าวได้มี

กำหนดภารกิจหลักในการจัดการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมโดยอาศัยการแบ่งมอบภารกิจให้ภาคประชาสังคมดังกล่าว เข้ามามีส่วนร่วมใน 8 ภารกิจ ประกอบด้วย 1) หน่วยเฝ้าระวังตรวจสอบและแก้ไขสถานการณ์ 24 ชั่วโมง 2) หน่วยประชาสัมพันธ์ประสานแจ้งเตือนโดยคนในพื้นที่ 3) หน่วยสนับสนุนอุปกรณ์ทั้งในและนอกสถานที่ 4) หน่วยบรรเทาทุกข์ ฟื้นฟูจิตใจและสุขภาพบ้านเรือน 5) ศูนย์ฟื้นฟูผู้ประสบภัย พักปลอดภัย 6) หน่วยประเมินสถานการณ์แก้ไขเฉพาะหน้ากรณีน้ำมาฉุกเฉิน 7) หน่วยส่วนร่วมชุมชน แร่งเสริมหลักเฝ้าระวัง 8) หน่วยติดตามประเมินสถานการณ์วันต่อวัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ยังสะท้อนให้เห็นตัวชี้วัดในการดึงภาค ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมดังกล่าวว่าขึ้นอยู่กับ 1) ช่องทางและสื่อที่ใช้ในการ ประชาสัมพันธ์ 2) ผู้นำการจูงใจการสร้างสายสัมพันธ์และความเชื่อมั่น 3) การกระจายอำนาจของภาครัฐให้ ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วม 4) จิตสำนึกของภาคประชาสังคม

บทที่ 3

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่องรายงานผลการศึกษาด้านการจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอนามัย ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ในสังกัดกรมอนามัย

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ในสังกัดกรมอนามัย ซึ่งมีจำนวนคน ผู้วิจัยได้กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด โดยมีการใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรตามวิธีของยามาเน่ (Taro Yamane) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 โดยสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05 ดังนั้น เมื่อแทนค่ากลุ่มประชากรในสูตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ &= \frac{64}{1+64(0.05)^2} \\ &= 55 \text{ คน}\end{aligned}$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในลักษณะที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง และนำผลการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ได้แก่ เพศ ของประเภทหน่วยงาน กลุ่มสายงานของผู้ตอบแบบสอบถาม (Ordinal Scale) ได้แก่ อายุ อายุราชการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการตอบเพียงแค่ข้อเดียวจากหลายตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) โดยใช้ระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการเลือกคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 44 ข้อคำถาม

โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) โดยใช้ระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการเลือกคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 3 ข้อคำถาม โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) โดยใช้ระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการเลือกคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 3 ข้อคำถาม

โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นด้านความพึงพอใจ

ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) โดยใช้ระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการเลือกคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 3 ข้อคำถาม

โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่องบรรยากาศองค์กรและการสื่อสารภายในองค์กรที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานในหน่วยงานกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการทดสอบ ดังนี้

- 1) ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม
- 2) ทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากบทความต่าง ๆ
- 3) กำหนดประเด็น และขอบเขตของข้อคำถาม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้
- 4) ผู้วิจัยทำการร่างแบบสอบถาม (Questionnaires)
- 5) นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้งาน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรมอนามัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือพนักงานในหน่วยงานกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ทำแบบสอบถาม ในระหว่างวันที่ 1 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566 – วันที่ 10 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566
- 2) นำแบบสอบถามที่ผู้ให้ความร่วมมือได้ตอบครบแล้ว มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าอันตรภาคชั้น สำหรับการแปลผลข้อมูลโดยคำนวณค่าอันตรภาคชั้น เพื่อกำหนดช่วงชั้น ด้วยการใช้สูตรคำนวณและคำอธิบายสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา

1. ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ หน่วยงาน กลุ่มสายงาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติ เนื่องจากไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้และผู้วิจัยต้องการบรรยายเพื่อให้ทราบถึงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามคุณสมบัติเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสม คือ ค่าความถี่ (จำนวน) และค่าร้อยละ

2. ตัวแปรด้านการบริการ ประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ ป้องกันครบก้น การจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ การวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบ ผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติเนื่องจากไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้และผู้วิจัยต้องการบรรยายเพื่อให้ทราบถึงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามคุณสมบัติเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสม คือ ค่าความถี่ (จำนวน) และค่าร้อยละ

3. ตัวแปรด้านปัจจัยด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน สื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย มีการติดตามสถานะการจัดส่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติเนื่องจากไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้และผู้วิจัยต้องการบรรยายเพื่อให้ทราบถึงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามคุณสมบัติเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสม คือ ค่าความถี่ (จำนวน) และค่าร้อยละ

4. ตัวแปรด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ประกอบด้วย มีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม . มีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ . มีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสม เพียงพอ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติเนื่องจากไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้และผู้วิจัยต้องการบรรยายเพื่อให้ทราบถึงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามคุณสมบัติเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสม คือ ค่าความถี่ (จำนวน) และค่าร้อยละ

5. ตัวแปรด้านด้านความพึงพอใจ ประกอบด้วยมี ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และขั้นตอนปฏิบัติ ระดับความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน ระดับความพึงพอใจด้านการขนส่ง โดยรวมแล้ว คุณพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติเนื่องจากไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้และผู้วิจัยต้องการบรรยายเพื่อให้ทราบถึงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามคุณสมบัติเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสม คือ ค่าความถี่ (จำนวน) และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรมกรมนามัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 ชุด ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติโดยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
S. D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผลข้อมูล ผู้ทำการได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริการ ด้านข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ ป้องกันครบถ้วน ด้านการจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ ด้านการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบ ด้านผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อสาร ด้านช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน ด้านสื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย ด้านมีการติดตามสถานะการจัดส่ง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ด้านมีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม ด้านมีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ ด้านมีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสม เพียงพอ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ ด้านความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และขั้นตอนปฏิบัติ ด้านความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน ด้านความพึงพอใจด้านการขนส่ง ด้านภาพรวมความพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มาน้อยเพียงใด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	14	25%
หญิง	42	75%
รวม	56	100%

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ เป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25% และเป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 75%

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
21 – 30 ปี	12	21.4%
31 – 40 ปี	17	30.4%
41 – 50 ปี	17	30.4%
51 – 60 ปี	10	17.8%
รวม	56	100%

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ แบ่งช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4% ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 17 น คิดเป็นร้อยละ 30.4% ช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4% และช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8%

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

อายุราชการ	จำนวน	ร้อยละ
0 – 9 ปี	26	46.4%
10 – 20 ปี	12	21.4%
21 – 30 ปี	14	25%
31 – 40 ปี	4	7.1%
รวม	56	100%

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในวัย 0 – 9 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4% ช่วงอายุ 10 – 20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4% ช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25% และช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1%

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ประเภทหน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
ส่วนกลาง	17	30.4%
ส่วนภูมิภาค	39	69.6%
รวม	56	100%

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4% และหน่วยงานส่วนภูมิภาค จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6%

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มสายงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

กลุ่มสายงาน	จำนวน	ร้อยละ
สายงานวิชาการ	20	35.7%
สายงานสนับสนุน	36	64.3%
รวม	56	100%

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในสายงานวิชาการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7% และสายงานสนับสนุน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3%

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม ๒๕๖6

รายการ	x	sd	การแปลงผล
1. มีข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ป้องกันครบถ้วนส่วนภูมิภาค	3.48	0.68	ปานกลาง
2. มีการจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ	3.77	0.65	มาก
3. มีการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบ	3.80	0.72	มาก
4. ผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลา	3.88	0.71	มาก
รวม	3.73	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

รายการ	x	sd	การแปลงผล
1. มีช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน	3.52	0.68	มาก
2. สื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย	3.66	0.69	มาก
3. มีการติดตามสถานะการจัดส่ง	3.63	0.70	มาก
รวม	3.60	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกันของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

รายการ	x	sd	การแปลงผล
1. มีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม	3.52	0.68	มาก
2. มีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ	3.66	0.69	มาก
3. มีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสม เพียงพอ	3.63	0.70	มาก
รวม	3.60	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกันของการบริหารจัดการ ในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านความพึงพอใจของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

รายการ	x	sd	การแปลงผล
1. ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และ ขั้นตอนปฏิบัติ	4.07	0.56	มาก
2. ระดับความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน	4.13	0.60	มาก
3. ระดับความพึงพอใจด้านการขนส่ง	3.95	0.64	มาก
4. โดยรวมแล้ว คุณพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มาก น้อยเพียงใด	4.04	0.60	มาก
รวม	4.04	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นด้านความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะความต้องการ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขานุการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

1. ด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน
 - 1.1 ควรมีรายการวัสดุที่ up date ตลอดเวลา
 - 1.2 หน่วยงานส่วนกลาง ควรมีบริการการจัดส่ง ให้กับหน่วยงานที่ใกล้ ๆ หรือมีระบบส่งต่อที่รวดเร็ว
2. ด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน
 - 2.1 ขอบบางอย่างไม่มีในระบบโลจิส
 - 2.2 บางทีขอของไป แต่มีจำนวน ไม่เพียงพอ
 - 2.3 ควรมีการสอบถามความต้องการก่อนการจัดซื้อ เพราะของบางอย่างก็ไม่มี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

2. เพื่อพัฒนาและปรับใช้การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดกรมอนามัย ที่ดำเนินงานด้านตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริการ ด้านข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ ป้องกันครบถ้วน ด้านการจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ ด้านการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบ ด้านผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อสาร ด้านช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน ด้านสื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย ด้านมีการติดตามสถานะการจัดส่ง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ด้านมีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม ด้านมีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ ด้านมีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสม เพียงพอ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ ด้านความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และขั้นตอนปฏิบัติ ด้านความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน ด้านความพึงพอใจด้านการขนส่ง ด้านภาพรวมความพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มากน้อยเพียงใด

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลของทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 25% และเป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 75%

ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในวัย 21 – 30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4% ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4% ช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4% และช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8%

อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในช่วงอายุ 0 - 9 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4% ช่วงอายุ 10 - 20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4% ช่วงอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25% และช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1%

ประเภทหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในราชการส่วนกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4% และราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6%

กลุ่มสายงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อยู่ในสายงานวิชาการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7% และสายงานสนับสนุน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3%

2. **ความคิดเห็นด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566** เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ มีการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบ และผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลา โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73

3. ความคิดเห็นด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน สื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย และมีการติดตามสถานการณ์จัดส่ง โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60

4. ความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม มีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ และมีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสมเพียงพอ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60

5. ความคิดเห็นด้านความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และขั้นตอนปฏิบัติ มีระดับความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน มีระดับความพึงพอใจด้านการขนส่ง และโดยรวมแล้ว คุณพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มากน้อยเพียงใด โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04

6. ข้อเสนอแนะความต้องการ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

1. ด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 พบว่า

1.1 ควรมีรายการวัสดุที่ up date ตลอดเวลา

1.2 หน่วยงานส่วนกลาง ควรมีบริการการจัดส่ง ให้กับหน่วยงานที่ใกล้ ๆ หรือมีระบบส่งต่อที่รวดเร็ว

2. ด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 พบว่า

- 2.1 ควรให้หน่วยงานจัดหาเอง เพราะของบางอย่าง กรมไม่ซื้อให้
- 2.2 ของบางอย่างศูนย์ต้องการแต่ส่วนกลางไม่มีควรจะให้จัดซื้อเอง
- 2.3 ของบางอย่างไม่มีในระบบโลจิส
- 2.4 บางทีขอของไป แต่มีจำนวน ไม่เพียงพอ
- 2.5 ควรมีการสอบถามความต้องการก่อนการจัดซื้อ เพราะของบางอย่างก็ไม่มี

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอนามัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 ผลการศึกษา พบว่า

ก่อนมีสถานการณ์แพร่ระบาด

ด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน ช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของกลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม มีบทบาทหน้าที่ ภารกิจดำเนินงานด้านงานสารบรรณระดับกรม งานธุรการและสารบรรณหน่วยงาน งานการเงินและบัญชี งานงบประมาณ งานพัสดุ งานการเจ้าหน้าที่ รวมถึงการสนับสนุนการดำเนินงานอื่น ๆ ของสำนักงานเลขาธิการกรม ซึ่งได้ปฏิบัติงานตามปกติ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ระหว่างมีสถานการณ์แพร่ระบาด

ด้านบุคลากร

- มีการปรับวิธีการทำงาน โดยมีการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง (Work From Home) ซึ่งเกิดผลกระทบต่อการบริหารจัดการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ป่วยจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) หรือ สัมผัสผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จำเป็นต้องถูกกักตัว 14 วัน ทำให้ภาระงานขาดความต่อเนื่อง ถ้าช้ากว่าปกติ

- ปัญหาผลกระทบจากโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านความเครียดอาจส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงาน

ด้านงบประมาณ

- เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้ต้องมีการใช้งบประมาณของหน่วยงานในการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้ในการป้องกันควบคุมโรค

ด้านแผนการดำเนินการ

- เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

จากปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 โดยแบ่งปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับแบบจำลอง 7-S Framework ของ McKinsey ที่มีข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ป้องกันครบถ้วนอยู่ในระดับปานกลาง ($x=3.48, sd=0.68$) มีการจัดการเวชภัณฑ์ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบอยู่ในระดับมาก ($x=3.77, sd=0.65$) มีการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก ($x=3.80, sd=0.72$) และผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก ($x=3.88, sd=0.71$)

ปัจจัยด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดของโรเจอร์ (Rogers, 1976 อ้างถึงใน เบญจวรรณ แจ่มจาง รุญ 2557) การติดต่อสื่อสารเป็นการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ที่มีช่องทางสื่อสารที่ง่าย สะดวก ไม่ซับซ้อนอยู่ในระดับมาก ($x=3.52, sd=0.68$) มีการสื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจ ง่ายอยู่ในระดับมาก ($x=3.66, sd=0.69$) มีการติดตามสถานะการจัดส่งอยู่ในระดับมาก ($x=3.60, sd=0.69$) ที่

ปัจจัยด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดของ Moa and Pathranarakul (2006: 396-411) ได้ศึกษาแนวทางการบูรณาการในการจัดการภาวะฉุกเฉินภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพในมุมมองของการบริหารงานภาครัฐ มีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($x=3.52, sd=0.68$) มีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการอยู่ในระดับมาก ($x=3.66, sd=0.69$) และมีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ในอนาคตอย่างเหมาะสมเพียงพออยู่ในระดับมาก ($x=3.63, sd=0.70$)

ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงาน เลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดของนิการ์ตัน รื่นสุข (2546, หน้า 24 - 25) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึงความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติความต้องการ มีระดับความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนด และ ขั้นตอนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($x=4.07, sd=0.56$) มีระดับความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงานอยู่ในระดับมาก ($x=4.13, sd=0.60$) มีระดับความพึงพอใจด้านการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ($x=3.95, sd=0.64$) และความพอใจ กับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มากน้อยเพียงใด อยู่ในระดับมาก ($x=4.04, sd=0.60$)

ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อพัฒนาและปรับใช้การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ในภาวะฉุกเฉิน

ด้านการบริการของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

1. พัฒนาการจัดการข้อมูล และรายละเอียดของเวชภัณฑ์ป้องกันครบถ้วน
2. พัฒนาเครือข่ายหรือทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกันกับหน่วยงานเครือข่ายด้าน supply chain
3. พัฒนาเครือข่ายการขนส่งหรือทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน กับองค์กรด้านการขนส่ง
4. จัดทำแผนงานการจัดการทรัพยากร (logistics plan) และแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากร ด้านสาธารณสุข หรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOPs)
5. ปรับปรุงระเบียบให้เหมาะสมกับการดำเนินงานหรือทบทวนระเบียบพัสดุ ระเบียบด้านการเงิน การคลังให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

ด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

1. พัฒนาการจัดการข้อมูลของผู้รับผิดชอบให้เข้าถึงได้ง่าย
2. พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการคลังเวชภัณฑ์และระบบส่งกำลังบำรุงในการรับมือโรคและ ภัยสุขภาพฉุกเฉิน
3. พัฒนาระบบสื่อสารให้สามารถสื่อสารข้อมูล และความต้องการที่ทันต่อเหตุการณ์

ด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

1. กำหนดรายการเวชภัณฑ์ที่สามารถจัดซื้อพร้อมในภาพของกรมอนามัย และสามารถกระจายไปยังหน่วยงานส่วนภูมิภาคในสังกัดกรมอนามัย
2. จัดทำและสำรวจมาตรฐานความเพียงพอของทรัพยากร และพัฒนาสถานที่เก็บเวชภัณฑ์ และทรัพยากรที่มีความเหมาะสมของสำนักงานเลขาธิการกรมอนามัย

บรรณานุกรม

- กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย . 2549. คู่มือการพัฒนาาระบบความปลอดภัยให้กับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นที่มีผัง เมืองรวม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน
- กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย . 2550. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยวาตภัย และดินถล่ม
ปี พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย . 2552. แผนป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. 2553-
2557. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย . 2554. ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ในฐานะเครื่องมือบริหาร
สถานการณ์ฉุกเฉิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- วิรุญา แก้วสมบูรณ์. 2556. บทบาทของภาคประชาสังคมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำท่วม พ.ศ.2554
ในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Berry, Frances S.; Brower, Ralph S.; Choi, Sang Ok; Goa, Wendy Xinfang; Jang, HeeSoun; Kwon,
Myungjung and Word Jessica. 2004. Three Traditions of Network Research:
What the Public Management Research Agenda Can Learn from Other
Research Communities. Public Administration Review. 64
(September/October): 539-552
- Kapucu, Naim. 2006. Public-Nonprofit Partnerships for Collective Action in Dynamic Contexts.
Public Administration. 84 (1): 205-220
- Fiedler, Fred. E. 1967. A Theory of Leadership Effectiveness. New York: McGrawHill
- Manuta, Jesse; Khrutmuang, Supaporn; Huasai, Darika and Label, Louis. 2006. Institutionalized
Incapacities and Practice in Flood Disaster Management in Thailand. Science
and Culture. 72 (January-February): 10-22
- Moe, Lin Tun and Pathanarakul, Pairote. 2006. An Integrated Approach to Natural Disaster
Management Public Project Management and Its Critical Success factors.
Disaster Prevention and Management. 15 (3): 396-413.
- Vasavada, Triparna. 2013. Managing Disaster Networks in India. Public Management Review. 15
(3): 363-382

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ (Logistics) กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

แบบสอบถามนี้ เป็นการสอบถามการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้าน (Logistics) กรณี
สถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566 เพื่อนำมา
ปรับปรุงกระบวนการงานให้เกิดประสิทธิภาพ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลของทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโค
โรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics)

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ช่วงอายุ

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 - 60 ปี

3. อายุราชการ

0 - 9 ปี

10 - 20 ปี

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

4. ประเภทหน่วยงาน

ส่วนกลาง

ส่วนภูมิภาค

5. กลุ่มสายงาน

สายงานวิชาการ

สายงานสนับสนุน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเลขาธิการกรม
ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

ลำดับ	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	มีข้อมูลรายละเอียดของเวชภัณฑ์ป้องกันครบถ้วน ส่วนภูมิภาค					
2	มีการจัดการเวชภัณฑ์ ป้องกัน คงคลังอย่างมีระบบ					
3	มีการวางแผนการส่งมอบเวชภัณฑ์ ป้องกัน อย่าง เป็นระบบ					
4	ผู้รับบริการได้รับเวชภัณฑ์ ป้องกัน ถูกต้อง ตรงต่อ เวลา					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นด้านการสื่อสารของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณี สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

ลำดับ	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	มีช่องทางสื่อสารที่ง่ายสะดวก ไม่ซับซ้อน					
2	สื่อสารข้อมูลด้วยข้อมูลที่ถูกต้องกระชับ และเข้าใจง่าย					
3	มีการติดตามสถานะการจัดส่ง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ระดับความคิดเห็นด้านการจัดหาเวชภัณฑ์ ป้องกัน ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของ กลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

ลำดับ	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	มีการจัดหาของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่มีความเหมาะสม					
2	มีปริมาณของเวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่เพียงพอต่อความต้องการ					
3	มีการคาดการณ์เวชภัณฑ์ ป้องกัน ที่จะใช้ใน อนาคตอย่างเหมาะสมเพียงพอ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ระดับความคิดเห็นด้านความพึงพอใจ ของการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน กรณีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านโลจิสติกส์ (Logistics) ของกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการกรม ปี พ.ศ. 2564 – พฤษภาคม 2566

ลำดับ	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อกำหนด และขั้นตอนปฏิบัติ					
2	ระดับความพึงพอใจด้านการสื่อสารและการประสานงาน					
3	ระดับความพึงพอใจด้านการขนส่ง					
4	โดยรวมแล้ว คุณพอใจกับประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์มากน้อยเพียงใด					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

รูปภาพการดำเนินงาน

